धनुर्मकरकुम्भानां क्रमाद् द्वादशराशिषु ।
सर्पस्य सीसके नागकेसरे द्विपसर्पयोः ॥ १५ ॥

अगरुण्ययसो गुन्द्रे शरस्य मकरे त्वसेः ।
शुभस्य फेनिले पुंसि कार्पासे वाससो नरः ॥ १६ ॥

धूल्यश्वयोरश्वकन्दे पर्पटे मरिचेऽयसः ।
इत्यादीन्यन्यनामानि बोद्धव्यान्यन्यवस्तुषु ॥ १७ ॥

वृक्षस्य गृहनामान्ता नरः पक्षिमयूरयोः ।
वीरात् परास्ते भग्नाते ततः शक्राच्च तेऽर्जुने ॥ १८ ॥

पलाशे ब्रह्मतोऽश्वत्थे श्रीतः कारस्करे विषात् ।
मुनेः पलाशसरलस्योनाकेङ्कुद्यगस्तिषु ॥ १९ ॥

नौस्तम्भे गुणतश्चैत्यादश्वत्थोद्देशवृक्षयोः ।
व्याघाते राजतो दीपाद्दीपमालाविधारके ॥ २० ॥

नरो भुगन्ताः सर्पस्य राजसर्पमयूरयोः ।
तार्क्ष्ये चाथारिनामान्ता नकुले केकितार्क्ष्ययोः ॥ २१ ॥

पञ्चपूर्वास्तु वक्त्रस्य व्याघ्रे सिंहे हरे नरः ।
कण्ठस्य नीलनामभ्यो ग्रीवायाश्चेशकेकिनोः ॥ २२ ॥

नखस्य शस्त्रनामान्ता नरो मार्जारसिंहयोः ।
कुचन्दने कुङ्कुमे च रक्तादेश्चन्दनादयः ॥ २३ ॥

एवं संयोगनामानि सलिङ्गान्युन्नयेत् स्वयम् ।
पूर्वोक्तेष्वपि शब्देषु योगसम्प्राप्तवृत्तयः ॥ २४ ॥

स्वयमूह्या यथा कन्दः कं ददातीति वारिदः ॥ २४½ ॥

इति भगवता यादवप्रकाशेन विरचितायां वैजयन्त्यां शेषकाण्डे
पर्यायसंयोगन्यायप्रदर्शनाध्यायः ॥ ६ ॥

अनेकार्थाव्ययाध्यायः ॥ ७ ॥

उक्ता लिङ्गान्विताः शब्दा निर्लिङ्गान्यव्ययान्यतः ।
आङीषदर्थेऽभिविधौ सीम्नि कर्मविशेषणे ॥ १ ॥

आ प्रगृह्यः स्मृतौ वाक्य आस्तु सन्तापकोपयोः ।
ऐ दुःखभावने कोपे प्रत्यक्षे सन्निधावपि ॥ २ ॥

ओं स्याद् ब्रह्मण्यनुज्ञायां कं सुखेऽऽम्भसि मूर्ध्नि च ।
प्रश्ने क्षेपे विल्कपे किं कु पापेऽल्पार्थकुत्सयोः ॥ ३ ॥

चान्वाचये समाहारे मिथोयोगे समुच्चये ।
तु भेदावधारणयोदुरशोभनदुःखयोः ॥ ४ ॥

धिग्भर्त्सने कुत्सने च नि न्यग्भावानिकामयोः ।
नाभावान्यविरोधेषु निर्निर्णयनिषेधयोः ॥ ५ ॥

प्रश्ने विकल्पे नु स्विच्च प्रादौ यात्राप्रकृष्टयोः ।
वि निषेधे पृथग्भावे वा विकल्पोपमानयोः ॥ ६ ॥

समुच्चये च वै पापे वाक्यारम्भप्रसिद्धयोः ।
स्मृतौ वृत्ते निषेधे स्म स्वः स्वर्गपरलोकयोः ॥ ७ ॥

समभेदे समीचीने सुष्ठुपूजासुखेषु सु ।
प्रत्यारम्भे प्रसिद्धौ ह हा विषादशुगतिषु ॥ ८ ॥

हि स्याद्विशेषणे हेतौ हि हेतावबधारणे ।
आमन्त्रणे भर्त्सने हुं हूं सम्प्रश्नवितर्कयोः ॥ ९ ॥

उ तापेऽव्ययमीशे ना मा निषेधे श्रियां स्त्रियाम् ।
अ निषेधे पुमान् विष्णावि विचित्रे स्मरे पुमान् ॥ १० ॥

तद्धेतौ त्रिष्वमुष्मिन् स्याद्यद्धेतौ प्रगते त्रिषु ।
ह ह्यु तु स्म च वै पादपूरणेऽपि प्रयुज्यते ॥ ११ ॥

(इत्येकाक्षराः)

अमा सहार्थे सामीप्येऽप्यद्धा प्रत्यक्षसत्ययोः ।
अयि प्रश्ने सानुनये विनियोगे क्रियास्वह ॥ १२ ॥

पीडेर्ष्याऽनुमतिष्वस्तु स्यादध्यधिक ईश्वरे ।
अलं तु भूषणे शक्तौ पर्याप्तौ विनिवारणे ॥ १३ ॥

अपि सम्भावनाप्रश्नगर्हाशङ्कासमुच्चये ।
अथाथोऽनन्तराऽप्यर्थविकल्पारम्भमङ्गले ॥ १४ ॥

अति स्यादधिकार्थोक्तौ प्रशंसायामतिक्रमे ।
पश्चाद्धेतूनसाम्येषु भागे वीप्साप्रकारयोः ॥ १५ ॥
लक्षणेऽप्यनु वीप्सादित्रयेऽप्यभिमुखेऽप्यभि ।
अतो निन्दाहेतुचित्रेष्वाराद् दूरसमीपयोः ॥ १६ ॥
इति हेतुप्रकरणप्रकारादिसमाप्तिषु ।
विस्तारेऽङ्गीकृतावूरी स्यादुरर्युररी यथा ॥ १७ ॥
उपाधिकेऽन्तिके हीनेऽप्युत प्रश्नविकल्पयोः ।
समुच्चयेऽनुमत्यां चाप्येव साम्येऽवधारणे ॥ १८ ॥
पादपूरणकृच्चायमेवं साम्याभ्यनुज्ञयोः ।
कच्चित् प्रश्ने कामवादे वार्तासम्भाव्ययोः किल ॥ १९ ॥
निषेधे वागलङ्कारे ज्ञीप्सनेऽनुनये खलु ।
तूष्णीमर्थे सुखे जोषं तर्हि स्यात् प्रश्न उत्तरे ॥ २० ॥
तथा समुच्चये साम्ये परमार्थाभ्यनुज्ञयोः ।
तिरोऽन्तर्द्धौ तिरश्चीने दिष्ट्या स्यान्मङ्गलादिषु ॥ २१ ॥
तर्कनिश्चितयोर्नूनं नानाऽनेकोभयार्थयोः ।
प्रश्नावधारणैतिह्यसमीहानुमते ननु ॥ २२ ॥
नाम प्रकाश्यसम्भाव्यक्रोधोपगमकुत्सने ।
प्रबन्धे निकटेऽतीते पुराणेऽनागते पुरा ॥ २३ ॥
पुनरप्रथमे प्रश्ने व्यावृत्तावधारणे ।
प्रतिदाने प्रतिनिधौ तुल्ये मात्राभिमुख्ययोः ॥ २४ ॥
भागे प्रकारकथने वीप्सायां लक्षणे प्रति ।
भागादिष्वेषु परि च वर्जनेऽप्यपवत् परि ॥ २५ ॥
परा निहीनेऽनावृत्तौ बत त्वामन्त्रणेऽद्भुते ।
तोषे खेदे कृपायाञ्च बाढं त्वनुमते भृशे ॥ २६ ॥
मुहुः क्षणेऽनुक्षणे च मिथोऽन्योन्यरहस्ययोः ।
यथा सादृश्ययोग्यत्ववीप्सास्वर्थानतिक्रमे ॥ २७ ॥
याबत्तावच्च साकल्यमानावध्यवधारणे ।
वृथा निष्कारणाविध्योः शश्वद् भूयः सदेति च ॥ २८ ॥
सकृत् सदैकवारे च सामि स्यादर्धनिन्दयोः ।
स्वस्ति मङ्गलनिष्पापक्षेमेष्वाशीर्वचस्यपि ॥ २९ ॥
साक्षात् प्रत्यक्षसदृशोः पृथगर्थेऽन्तिके हिरुक् ।
वाक्यारम्भेऽनुकम्पायां हन्त हर्षविषादयोः ॥ ३० ॥
(इति द्व्यक्षराः)

अञ्जसा त्वरिते तत्वेऽप्यहहाद्भुतखेदयोः ।
समीपोभयतश्शीघ्रशाकल्याभिमुखेऽभितः ॥ ३१ ॥
रहस्येऽर्थ उपांशु स्यादश्रुतोच्चारणेऽपि च ।
परितोऽन्तिके सर्वतोऽर्थे पूर्वेद्युः प्रत्युषेऽपि च ॥ ३२ ॥
पुरस्तात् पूर्वदिश्यग्रे पुराप्रथमयोरपि ।
शीघ्रे सपदि सद्योऽर्थे समयाऽन्तिकमध्ययोः ॥ ३३ ॥
सद्योऽर्थे सहसा हेतुशून्ये युक्तेऽपि साम्प्रतम् ॥ ३३½ ॥
(इति त्र्यक्षराः)

इति भगवता यादवप्रकाशेन विरचितायां वैजयन्त्यां
शेषकाण्डे अनेकार्थाव्ययाध्यायः ॥ ७ ॥